

(“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” br. 95/12)

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 32. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 19. srpnja 2012. godine, i na 22. sjednici Doma naroda, održanoj 16. studenoga 2012. godine, usvojila je

ZAKON O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Članak 1. (Cilj Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju način i uvjeti pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koji djeluju u njihovo ime osiguravaju sredstva za rad.

Članak 2. (Definicija političkih stranaka)

Političkim strankama, u smislu ovoga Zakona, smatraju se organizacije u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi sudjelovanja na izborima, te se sukladno zakonu registriraju kod nadležnoga suda u bilo kojem entitetu, u svrhu provođenja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Članak 3. (Izvori financiranja)

- (1) Politička stranka može se financirati iz:
 - a) članarina,
 - b) dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba,
 - c) izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija,
 - d) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
 - e) proračuna Bosne i Hercegovine sukladno članku 10. ovoga Zakona, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu,
 - f) dobiti poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke,
 - g) kreditnog zaduženja kod banaka.
- (2) Poduzeće iz stavka (1) točke f) ovoga članka može se baviti samo djelatnošću vezanom uz kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
- (3) Godišnji prihod stranke iz stavka (1) toč. d) i f) ovoga članka ne smije premašiti 20% iznosa ukupnoga godišnjeg prihoda stranke.

Članak 4. (Korištenje financijskih sredstava)

- (1) Financijska sredstva iz članka 3. stavka (1) ovoga Zakona politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih njezinim programom i statutom.
- (2) U roku od 30 dana nakon podnošenja financijskog izvješća, sukladno članku 11. ovoga Zakona, prihod iz članka 3. stavka (1) toč. d) i f) ovoga Zakona koji je veći od navedenih 20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija registriranih u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

Članak 5. (Članarina i dobrovoljni prilogi)

- (1) Članarinom se, u smislu ovoga Zakona, smatra redoviti novčani iznos koji član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim njezinim statutom ili drugim aktom.

- (2) Dobrovoljnim priložima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac političkoj stranci u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.
- (3) Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u obliku proizvoda ili usluga, fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojemu će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojemu je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.
- (4) Političke stranke dužne su voditi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana primitka uplate. (5) Pod uslugama iz stavka (2) ovoga članka ne smatra se dobrovoljni rad stranačkih volontera.

Članak 6. **(Ograničenje ukupne visine)**

- (1) Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge političkim strankama jednokratno ili više puta u kalendarskoj godini.
- (2) Dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun središnjice političke stranke.
- (3) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije premašivati iznos od 10.000,00 KM (deset tisuća konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.
- (4) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga pravne osobe jednoj političkoj stranci ne smije premašivati iznos od 50.000,00 KM (pedeset tisuća konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.
- (5) Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke u jednoj kalendarskoj godini ne može premašivati iznos od 15.000,00 KM (petnaest tisuća konvertibilnih maraka), što uključuje i članarine.

Članak 7. **(Izdvajanja iz državnog proračuna)**

- (1) U proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: proračun BiH) osiguravaju se sredstva za financiranje političkih stranaka odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.
- (2) Ukupna sredstva iz stavka (1) ovoga članka ne mogu premašivati iznos od 0,2% proračuna BiH u kalendarskoj godini.
- (3) Političkim strankama odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva iz stavka (1) ovoga članka raspodjeljuju se tako što se:
 - a) 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
 - b) 60% sredstava dijeli po broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mandata što ih svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
 - c) 10% od ukupnoga iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama razmjerno broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.
- (4) Članovi koalicije političkih stranaka sudjeluju u raspodjeli sredstava iz stavka (3) ovoga članka na temelju sporazuma o raspodjeli novčanih sredstava, koji je položen u Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine, a ako takvog sporazuma nema, sredstva se raspoređuju među članicama koalicije političkih stranaka po broju dobivenih mandata.
- (5) Parlamentarne skupine odnosno klubovi zastupnika i izaslanika i neovisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine sudjeluju u raspodjeli sredstava iz stavka (3) točke b) ovoga članka po broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mandata u domovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- (6) Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine svojim će aktima podrobnije propisati raspodjelu sredstava iz ovoga članka, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u vezi s provedbom ovoga Zakona.

Članak 8. **(Zabranjeni prilozi)**

- (1) Financiranje političkih stranaka zabranjuje se:
 - a) tijelima uprave države Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te gradskim i općinskim tijelima,
 - b) javnim institucijama,
 - c) javnim poduzećima,
 - d) humanitarnim organizacijama,
 - e) neimenovanim odnosno anonimnim donatorima,
 - f) vjerskim zajednicama,
 - g) sindikatima, udugama i drugim neprofitnim organizacijama koje se financiraju javnim sredstvima

- bez obzira na iznos sredstava,
- h) pravnim osobama u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25%, i) drugim državama, inozemnim političkim strankama i inozemnim pravnim osobama.
- (2) Zabrana iz stavka (1) točke a) ovoga članka ne odnosi se na korištenje poslovnih prostorija, koje političke stranke koriste na temelju odluke nadležnoga tijela.
 - (3) Iznimno, zabrana financiranja političkih stranaka iz stavka 1. točke i) ovoga članka ne odnosi se na financiranje programa namijenjenih izobrazbi, a radi razvoja i promicanja demokratskih načela.
 - (4) Privatna poduzeća koja su s tijelima izvršne vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini sklopila ugovor o javnoj nabavi usluga, ugovor o javnoj nabavi roba ili ugovor o javnoj nabavi radova, sukladno propisima o javnim nabavama u Bosni i Hercegovini, ne mogu financijski podupirati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini premašuje iznos od 10.000,00 KM (deset tisuća konvertibilnih maraka).
 - (5) Političke stranke ne mogu ostvarivati prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.
 - (6) Zabranjeno je davati dobrovoljne priloge u novcu ili u obliku proizvoda posredstvom trećih osoba (posrednika).
 - (7) Eventualni dobrovoljni prilozima uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora prema st. (1) i (6) ovoga članka, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji premašuju iznose utvrđene u članku 6. ovoga Zakona, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih odnosno anonimnih izvora politička stranka dužna je uplatiti u korist proračuna BiH najkasnije u roku osam dana od dana primitka uplate i o tome obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 9. (Zabranjene aktivnosti)

- (1) Zabranjen je bilo kakav politički pritisak na pravne i fizičke osobe u vezi s dobrovoljnim prilozima političkim strankama.
- (2) Zabranjeno je financirati političke stranke podizanjem kredita kod banaka u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%.

Članak 10. (Financijska kontrola političkih stranaka)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uspostavlja Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira financijska izvješća što ih podnesu političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovome Zakonu.
- (2) Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješća sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske cjeline koje odabere Služba za reviziju.
- (3) Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pisanog izvješća o reviziji politička stranka ne uloži prigovor, revizor izdaje konačno izvješće s mišljenjem revizora o tome je li se politička stranka financirala sukladno ovome Zakonu.
- (4) Ako je politička stranka uložila prigovor na preliminarno izvješće o reviziji, revizor je dužan razmotriti navode iz prigovora. Ako su prigovori političke stranke argumentirani, te stranka dostavi nove dokaze koji nisu bili predočeni revizoru u postupku revizije, a odnose se na povrede ovoga Zakona, revizor će na temelju tih dokaza korigirati prethodni nalaz i izdati konačno izvješće s mišljenjem revizora.
- (5) Ako politička stranka na temelju nalaza i preporuka iz preliminarnog izvješća dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvješću neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.
- (6) U konačnom izvješću moraju biti navedeni nazivi organizacijskih dijelova stranke u kojima je obavljena revizija.
- (7) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine osigurava javnosti pristup izvješćima o reviziji političkih stranaka s nalazima revizije i mišljenjem revizora. Izvješća o reviziji s mišljenjem revizora, nakon što u konačnom obliku budu dostavljena političkim strankama, objavljuju se na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, a mišljenje i u "Službenom glasniku BiH".
- (8) U slučaju da Služba za reviziju smatra potrebnim obaviti detaljniji financijski pregled kako bi se osigurala valjanost knjigovodstvenog izvješća, Službi za reviziju omogućava se pristup prostorijama stranke. U slučaju uskraćivanja pristupa prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila financijsko izvješće i Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uskraćuje joj pravo kandidiranja na sljedećim izborima.

Članak 11. (Obveza vođenja poslovnih knjiga)

Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi financijska izvješća na način utvrđen zakonom i drugim propisima sukladno zakonu.

Članak 12. (Obveza podnošenja financijskog izvješća)

- (1) Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima. Politička stranka dužna je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine podnijeti financijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
- (2) Politička stranka podnosi posebno financijsko izvješće za razdoblje izborne promidžbe na način kako je to utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.
- (3) Do 31. ožujka iduće godine politička stranka podnosi financijsko izvješće u obliku koji odobri Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine. To izvješće sadrži podatke utvrđene Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine donosi provedbene propise za odredbe kojima se pobliže utvrđuju sadržaj, oblik, način i druge pojedinosti izvješćivanja.
- (4) Sve osobe koje su dužne podnijeti izvješće moraju podnijeti i dodatna izvješća koja zatraži Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine.
- (5) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine u potpunosti je nadležno za provedbu i primjenu odredaba ovoga članka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 13.

(Imenovanje ovlaštene osobe u političkoj stranci)

- (1) Politička stranka obvezna je imenovati ovlaštenu osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koja je ovlaštena kontaktirati sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine.
- (2) Podnositelj izvješća obavještava Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od 15 dana od njezina imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene statusa te osobe, dužni su u roku od 15 dana obavijestiti Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine o toj promjeni.
- (3) Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencije u vezi s izvješćima, a na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine ovlaštena osoba obvezna je dostaviti izvješća na uvid.
- (4) Političke stranke čuvaju sva svoja financijska izvješća najmanje šest godina nakon podnošenja.
- (5) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine stavlja sva izvješća na raspolaganje javnosti putem svoje internetske stranice i poduzima odgovarajuće mjere kako bi se svim građanima osigurao pristup informacijama sadržanim u izvješćima.

Članak 14.

(Nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je ispitati slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovoga Zakona i može naložiti određenim osobama da odgovore na pitanja u pisanom obliku radi osiguranja dokumentiranih i drugih dokaza, te pribavljanja izjava svjedoka u vezi s istragom koju je eventualno pokrenulo Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine može započeti istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere, samostalno ili povodom uloženog prigovora.
- (2) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je za provedbu odredaba ovoga Zakona i nadležno je odlučiti o tome je li politička stranka ili druga osoba prekršila odredbe ovoga Zakona, kao i izreći sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredaba ili poduzeti odgovarajuće administrativne mjere iz svoje opće nadležnosti, sukladno zakonu.
- (3) Prije nego što izrekne kaznu ili poduzme administrativnu mjeru, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine nastojat će postići da politička stranka za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovoga Zakona dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.

Članak 15.

(Uloga Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) Služba za reviziju izvješćuje Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine o svim nepravilnostima i povredama odredaba ovoga Zakona.
- (2) U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovoga Zakona, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je izreći novčanu kaznu sukladno ovome Zakonu i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 16.

(Uloga Apelacionog vijeća)

Apelacijsko vijeće nadležno je razmotriti žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine. Apelacijsko vijeće ovlašteno je izreći novčane kazne sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

(Dužnost podnošenja izvješća Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine)

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dužno je svake godine podnositi izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvješće se dijeli kao tiskani parlamentarni materijal.

Članak 18.
(Neovisni kandidati)

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu financiranja i pogodovanja te nadzor i financijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste neovisnih kandidata i neovisne kandidate.

Članak 19.
(Novčane kazne za prekršaj političkih stranaka)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM (pet stotina konvertibilnih maraka) do 5.000,00 KM (pet tisuća konvertibilnih maraka) kaznit će se za prekršaj:

- a) politička stranka koja financijska sredstva koristi protivno odredbi članka 4. st. (1) i (2) ovoga Zakona,
- b) politička stranka koja ne vodi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku sukladno odredbi članka 5. stavka (4) ovoga Zakona,
- c) politička stranka koja se financira podizanjem kredita kod banaka u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%.

Članak 20.
(Novčane kazne za prekršaj do trostrukog iznosa)

Novčanom kaznom do trostrukog iznosa primljenih sredstava kaznit će se za prekršaj:

- a) politička stranka koja je dobila sredstva u iznosu koji premašuje najveći utvrđeni godišnji prihod iz članka 3. stavka (3) ovoga Zakona ili premašuje najveći utvrđeni iznos dobrovoljnih priloga iz članka 6. ili na način koji je zabranjen člankom 8. ovoga Zakona,
- b) politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave i ne uplate u državni proračun iznose dobrovoljnih priloga koji premašuju visinu iznosa utvrđenu u članku 6. ovoga Zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, sukladno članku 8. stavak (7) ovoga Zakona,
- c) politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave uplatu priloga iz nedopuštenih izvora i ne doznače uplaćena sredstva u državni proračun, sukladno članku 8. stavak (7) ovoga Zakona.

Članak 21.
(Stavljanje izvan snage)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00, 102/09 i 54/10).

Članak 22.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-1-28/12
16. studenoga 2012. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. **Milorad Živković**, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, v. r.